

Bologna Süreci Kapsamında Dokuz Eylül Üniversitesi Bilgi Paketi Tasarım Sürecine Makro Bakış*

Macro view to the design process of Dokuz Eylül University information package within the scope of Bologna Process

Ömür Neczan Timurcanday Özmen¹, Güzin Özdağoğlu¹, Muhammet Damar², Erhan Akdeniz², Pınar Süral Özer³, Ethem Duygulu³, Mübeccel Banu Durukan Salı¹, Mert Topoyan³

Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme Bölümü, ²Rektörlük Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, ³İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü, İzmir

Özet

Bilgi paketleri, yükseköğretim kurumları için kurumu ve programları tanıtan, sistematik bir dokümantasyon sağlayan, yazılım alt yapısıyla desteklenmiş, sürdürülebilir bir sistemi ifade eden rehber niteliğinde yapılarıdır. Bu çalışma, böylesi bir yapının Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ) bünyesinde nasıl tasarlandığını ve hayata geçirildiğini anlatmaktadır. İlk aşamada bu ürünün paydaşları, paydaşların kullanacağı sistem varlıkları, teknolojik alt yapı ve yazılımlar tanımlanmıştır. Paydaşlar arasındaki ilişkiler, görev dağılımları, gerçekleştirilen aşamalar, zaman içindeki ilerleyişler gözlemlenerek, standart belgeler oluşturulmuştur. Sistematik bir altyapının kurulmasından sonra, üniversite genelinde katılımın sağlanması ve problemlerin giderilmesinde “kar yığını modeli” kullanılmıştır. Bilgi paketi bileşenleri, Bologna Süreci gerekliliklerinde tanımlanmış kurallara göre düzenlenmektedir. Bu bileşenler düzenlenirken, bazı kısımlar yeniden tanımlanmış, bazı kısımlar ise DEÜ otomasyon sisteminin diğer bileşenlerinden aktarılmıştır. Bu şekilde bütünleşerek tek bir ürün haline gelen bilgi paketi, sistemin bütünü içerisindeki hataların, eksikliklerin ve iyileştirilmesi gereken süreçlerin keşfedilmesine olanak sağlamıştır. Gerçekleştirilen örnek olay çalışmasıyla, bilgi paketi ve ilişkili olduğu tüm süreçler sistematik bir şekilde ele alınarak aralarındaki etkileşimler grafik çizimlerle sunulmuştur. Bu çalışma, zorunlu ya da gönüllü olarak benimseyen önemli bir sürecin nasıl kurgulanabileceğini sistematik bir şekilde ortaya koyması adına örnek olay niteliği taşımaktadır.

Anahtar sözcükler: Bilgi paketi, Bologna Süreci, Dokuz Eylül Üniversitesi, kar yığını modeli.

Abstract

Information packages are special frames that are supported by a particular software infrastructure, and characterized as guides which provide systematic and sustainable documentation promoting institutions. This case study presents how such a frame or product is designed and implemented within Dokuz Eylül University (DEU). The design process is managed through multiple phases. In the first phase, stakeholders of the product, system entities used by the stakeholders, technological infrastructure and software are defined; and standard documentation are created by observing relationships among the stakeholders, task distributions, follow up reports. After building a systematical infrastructure for the information package, “snow pile” model is adopted for university-wide involvement and problem-solving processes. The components of the information package are arranged considering a particular set of rules defined with respect to the requirements of Bologna Process. Some of the components are designed from scratch whereas the others are transferred from the existing information system of DEU. Thus, all of the components are integrated as a single product enabling to discover errors, deficiencies, and improvement points in the system. Via this case study, the information package and related processes are represented on a graph that shows all possible interactions among them. This study can be considered as a qualified case for implementing the requirements of the Bologna Process since it exhibits how to configure and manage such a process systematically.

Keywords: Bologna Process, Dokuz Eylül University, information package, snow pile model.

Dünyada son yıllarda yükseköğretim önemli dönüşümler yaşamaktadır. Ülkeler, yükseköğretim sistemlerini geliştirmek, problemlere ortak çözümler üretebilmek

için bölgesel işbirlikleri oluşturmaya başlamışlardır. Bunlardan en kapsamlısı Avrupa bölgesinde ortak bir Yükseköğretim Alanı oluşturmak üzere başlatılan Bologna Süreci'dir (YÖK, 2010, s. 2).

İletişim / Correspondence:

Doç. Dr. Güzin Özdağoğlu
Dokuz Eylül Üniversitesi,
İşletme Fakültesi İşletme Bölümü,
İzmir
e-posta: guzin.kavrukkoca@deu.edu.tr

Yükseköğretim Dergisi 2015;5(3):162–169. © 2015 Deomed

Geliş tarihi / Received: Kasım / November 11, 2015; Kabul tarihi / Accepted: Mart / March 22, 2016

*Bu çalışma, I. Bologna Süreci Araştırmaları Kongresi'nde (17–18 Eylül 2015, Ankara) bildiri olarak sunulmuştur

Çevrimiçi erişim / Online available at: www.yuksekogretim.org • doi:10.2399/yod.15.018 • Karekod / QR code:

Avrupa Üniversiteleri için Bologna Süreci yükseköğretimin kalitesini iyileştirmeyi amaçlayan bir süreçtir (Çalık ve Süzen, 2013, s. 356). Bu süreç 1999 yılında 29 Avrupa ülkesinin Bologna'da toplanarak, Avrupa'da ortak bir yükseköğretim alanı oluşturmak için Bologna Bildirisini imzalamaları ile resmi olarak başlamıştır (Çelik, 2012, s. 100).

Üniversiteler Bologna Süreci ile bütünleşmek için birtakım standartları sağlamak zorunda kalmışlardır. Yükseköğretim programları, bu süreç içerisinde uzun soluklu çalışmalar ile gözden geçirilmiş, sürecin dezavantajları ve potansiyel riskleri uygulamalar sırasında deneyimlenmiştir. Böylece Bologna Süreci, bu deneyimlerin paylaşılması adına, pekçok bilimsel etkinliğine ana tema olacak noktaya ulaşmıştır. Nikopoulos (2004) editörlüğünde derlenen çalışmalar, farklı Avrupa ülkelerinde ve farklı programlarda Bologna Süreci kapsamında yürütülen faaliyetlerin mevcut durumunu ortaya koymuştur.

Edwards, Donderis-Quiles, Sánchez-Ruiz, and Ballester-Sarrias (2006) çalışmalarında iki yıl boyunca edindikleri deneyimleri, istatistiksel verilerle sunarak, Avrupa Yükseköğretim Alanına uyum sürecini işbirliğine dayalı bir proje yönetimi modeli çerçevesinde nasıl kurguladıklarını ve bu bağlamda akademik kültürü geliştirmek için hangi stratejileri geliştirdiklerini aktarmışlardır.

Türkiye 2001 yılında Bologna Bildirgesini imzalayarak sürece dâhil olmuştur (Gümrükçü, 2011, s. 96). Süreç ile beraber Avrupa'da bütünleşmeye katkı sağlanacağı; aynı zamanda bilgi-beceri düzeyi yüksek ve yetkin insan kaynağına erişileceğine inanılmaktadır (Süngü ve Bayrakçı, 2010, s. 898). Bu bağlamda, Bologna Süreci, Avrupa Birliği (AB) ülkelerinde karşılaştırılabilir, rekabet edebilen ve şeffaf yükseköğretim alanı oluşturmak amacıyla ortaya çıkmıştır. Süreç, sürekli gelişmekte olan dinamik bir süreçtir, bir başka deyişle, durağan bir sistem değil sürekli gelişen bir süreçtir (YÖK, 2010, s. 2).

Ülkeler için eğitim politikaları, eğitim sisteminin gelecekte erişebileceği düzeyi ve eğitim gerekliliklerini belirlemesi adına önemlidir. AB ülkeleri arasında ortak bir eğitim politikası yapımı yoktur fakat üye ülkelerin eğitim sistemleri arasında ortak ilkelerin benimsenmesi desteklenmektedir. Bu bağlamda AB'ye uyum sürecinde ülkemizdeki eğitim sistemi de birtakım iyileştirme ve geliştirme süreçlerinden geçmektedir (Sağlam, Özüdoğru ve Çıray, 2011, s. 88).

Bologna Süreci ile birlikte gelen standartlardan en önemlisi yürütülen programlara ait bilgi paketlerinin oluşturulmasıdır. Bilgi paketleri, yükseköğretim kurumları için kurumu ve programları tanıtan, sistematik bir dokümantasyon sağlayan, yazılım alt yapısıyla desteklenmiş, sürdürülebilir bir sistemi ifade eden rehber niteliğinde yapılardır. Bu yapı içerisinde kuruma ait genel bilgilerin yanı sıra, program profillerinin tanıtımı, öğretim planları ve bu planlar içerisindeki derslere ait ayrıntılı bilgiler

bulunmaktadır. Her bir ders için bir tanıtım belgesi hazırlanmakta olup, bu belge içerisinde, dersin amacı, öğrenim kazanımları, değerlendirme yöntemleri, içeriği, kaynakları, koordinatörü ve dersin Avrupa Kredi Transfer Sistemine (AKTS) göre değerini belirleyen iş yükü tablosu ve son olarak dersin öğrenim kazanımlarının program kazanımları ile ilişkisini gösteren bir tablo yer almaktadır. Sürecin hayata geçirilmesinde, üzerinde en çok çaba harcanan ve hata modları bulunan aşama öğretim planlarının yeniden yapılandırıldığı ve derslerin yeniden tasarlandığı bu bölümdür. Bu bilgilerin bilimsel eğitim yöntemlerine göre belirlenmesi ve tutarlı olmasının sağlanmasının yanı sıra, etkin bir bilgi sistemi üzerinden yönetilmesi, sürecin en başta gelen kritik başarı faktörü olarak deneyimlenmektedir (Lazarev ve Martynenko, 2006). Tovar ve Cardenosa (2003) ve Tovar (2004) çalışmalarında mühendislik alanında bu kapsamdaki değişim sürecini, Ekinci (2015) sanat eğitimi alanında ders planlaması için yapılan uyum çalışmalarına ele almıştır. Nikopoulos (2004) editörlüğünde derlenen çalışmalar ise farklı Avrupa ülkelerinin kredi transfer sistemine geçiş sürecindeki deneyimlerini sunmaktadır. Garip (2015) ise kredi transfer sisteminin dinamik bir bilgi sistemi modeli çerçevesinde ana bilgi sistemine bütünleştirilmesine yönelik bir yaklaşım geliştirmiştir.

Bu çerçevede ele alınan çalışma, DEÜ bilgi paketi tasarımı ve hayata geçirme aşamalarını sistematik şekilde ele alan bir örnek olay çalışması olup, amacı, var olan süreçlerin kontrolü, Bologna Süreci'nin dinamik yapısına bilgi paketlerinin uyumlandırılması aşamasıyla ilgili geliştirilen yaklaşımları ve deneyimleri sunmaktadır.

Gereç ve Yöntem

Bologna Sürecine ilişkin tüm bileşenler ve gereklilikler tamamlandıktan sonra yükseköğretim kurumları, diploma eki (DE) ve Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) etiketi almak için yetkilendirilmiş kurumlara başvurmaktadır (Elmas, 2012, s. 139). Bu etiketlerin amacı, Avrupa genelinde programların tanınırlığını sağlayarak, öğrenci ve akademisyenlerin bir engelleme ile karşılaşmadan, esnek bir şekilde hareket etmesini kolaylaştırmaktır. Bu etiketlerin alınması için üniversiteler birçok standardı karşılamak, süregelen ve hali hazırda işletmekte oldukları süreçlerini, hatta bilgi sistemlerini revize etmek zorunda kalmışlardır. Bilgi paketleri veya bazı üniversitelerimizin ders kataloğu olarak da adlandırdıkları sistem, bu sürecin ürünüdür. AKTS ve DE etiketleri başvuru süreçleri, DEÜ tarafından başarıyla tamamlanmıştır.

Avrupa düzeyinde tanınırlık için bir belge niteliğindeki bilgi paketleri, başvuru sürecinin merkezindeki bileşen olup, bu bileşenin oluşumu için gerekli faaliyetler, DEÜ Bologna Esgüdümlü Komisyonu (BEK) tarafından takvimlendirilerek, koordine edilmiştir. Bu amaçla tasarlanan bilgi sistemi, mevcut alt sis-

temlerle bütünleştirilerek, bu yeni sisteme veri akışı sağlanmış, mevcut süreçlerde güncellemeler yapılmıştır.

İlk aşamada bu ürünün paydaşları, paydaşların kullanacağı sistem varlıkları, teknolojik alt yapı ve yazılımlar tanımlanarak, paydaşlar arasındaki ilişkiler, görev dağılımları, gerçekleştirilmesi gereken aşamalar, zaman içindeki ilerleyişler gözlemlenmiş ve standart belgeler oluşturulmuştur. Sistematik bir altyapının kurulmasından sonra, üniversite genelinde katılımın sağlanması ve problemlerin giderilmesinde “kar yığını modeli” kullanılmıştır.

Bilgi paketi, Bologna Süreci gibi dinamik ve sürdürülmesi gereken bir üründür ve bu ürünün yönetimi, DEÜ bünyesinde kurulmuş olan BEK tarafından gerçekleştirilmektedir. BEK üyelerinin koordinasyonu, AKTS ve DE etiketlerinin kazanımı ve sürdürülebilirliği için özellikle DEÜ Öğrenci İşleri Bilgi Sisteminde gerekli değişiklikler belirlenerek, sürecin ihtiyaçlarına dönük güncellemeler yapılmıştır.

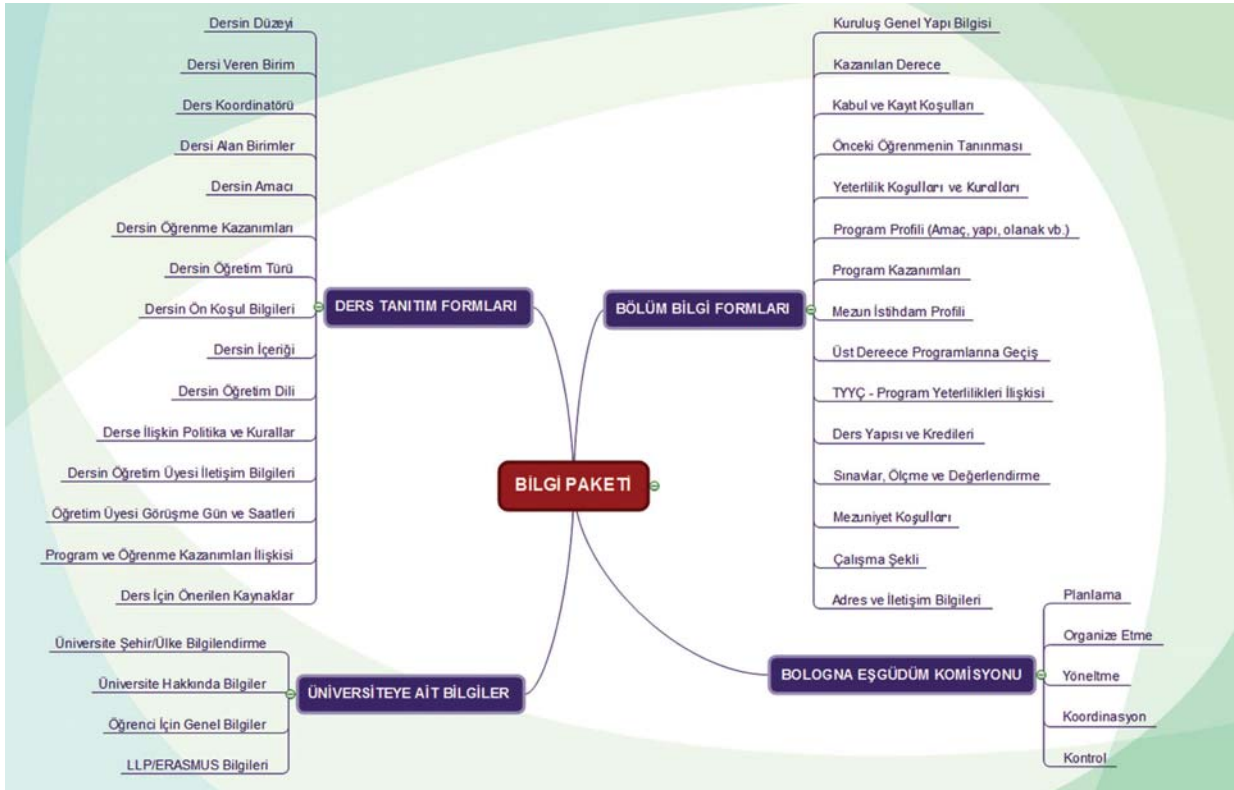
DEÜ içerisinde Bologna Sürecinin daha sağlıklı yürütülebilmesi için bazı BEK üyeleri ve ilgili birim temsilcilerinden oluşan bir çalışma grubuyla, DEÜ Bologna İşlemleri bilgi sisteminin tasarım ve uygulama aşamaları planlanmış ve hayata

geçirilmesi için gerekli faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Bu sistem veri tutarlılığı ve sistemin güncelliği açısından DEÜ Personel Bilgi Sistemi ve DEÜ Öğrenci İşleri bilgi sistemi ile bütünleşik çalışacak şekilde tasarlanmıştır. Yazılım ve uygulama geliştirme süreçlerinin hayata geçirilmesi sonrasında, kullanıcıların hazırlamış oldukları verilerin uygun bir şekilde sisteme girilmesi, sisteme girilen verinin kontrolü, verilerin giriş zamanlarının koordinasyonu ve takvime bağlı bir şekilde ilerleyişi gibi faaliyetler yine BEK tarafından yönlendirilmiştir.

Çalışma, bu kapsamda gerçekleştirilen kararlı süreçleri, iş tanımları, görev dağılımları, rolleri ve rollerin sorumlularını, edinilen deneyimi aktarmaktadır. DEÜ gibi gerek öğrenci gerekse kampüs dağılımı açısından büyük ve karmaşık bir üniversitede, AKTS ve DE etiketlerini kazanmak ciddi bir çalışmanın, karşılaşılan birçok problemin sistemselsel çözümünün ürünüdür.

Bilgi Paketi Tasarım Aşaması

Bologna Sürecindeki kalite güvence çalışmalarının yansıması, o ülkenin ana dilinde ve standart dil olarak belirlenmiş İngilizce hazırlanan bilgi paketleridir. Bilgi paketlerinde olması gereken veriler sırasıyla üniversiteye ait genel bilgiler, programlara ait genel bilgiler ve derslere ait bilgilerdir (■ Şekil 1).

■ Şekil 1. Bilgi paketinin bileşenleri.

Bilgi paketinin tasarım bileşenleri, kurumun farklı birimlerinin sorumluluğunda gerçekleştirilmiş olup, bu bileşenler ve ilgili birimler ■ Şekil 2’de özetlenmiştir.

Her bir bileşenin tasarımı ve hayata geçirilmesi bilgi paketinin tasarım süreci BEK tarafından takip edilmiştir. BEK, DEÜ Üst Yönetimine ve program yöneticilerine karşı çeşitli sorumluluklara sahiptir. Süreçte Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, Bilgi İşlem Daire Başkanlığı ve Dış İlişkiler Koordinatörlüğüne sürecin sağlıklı bir şekilde işletilmesi ve kurgulanması adına belirli sorumluluklar düşmektedir.

Bilgi Paketi Uygulama Aşaması

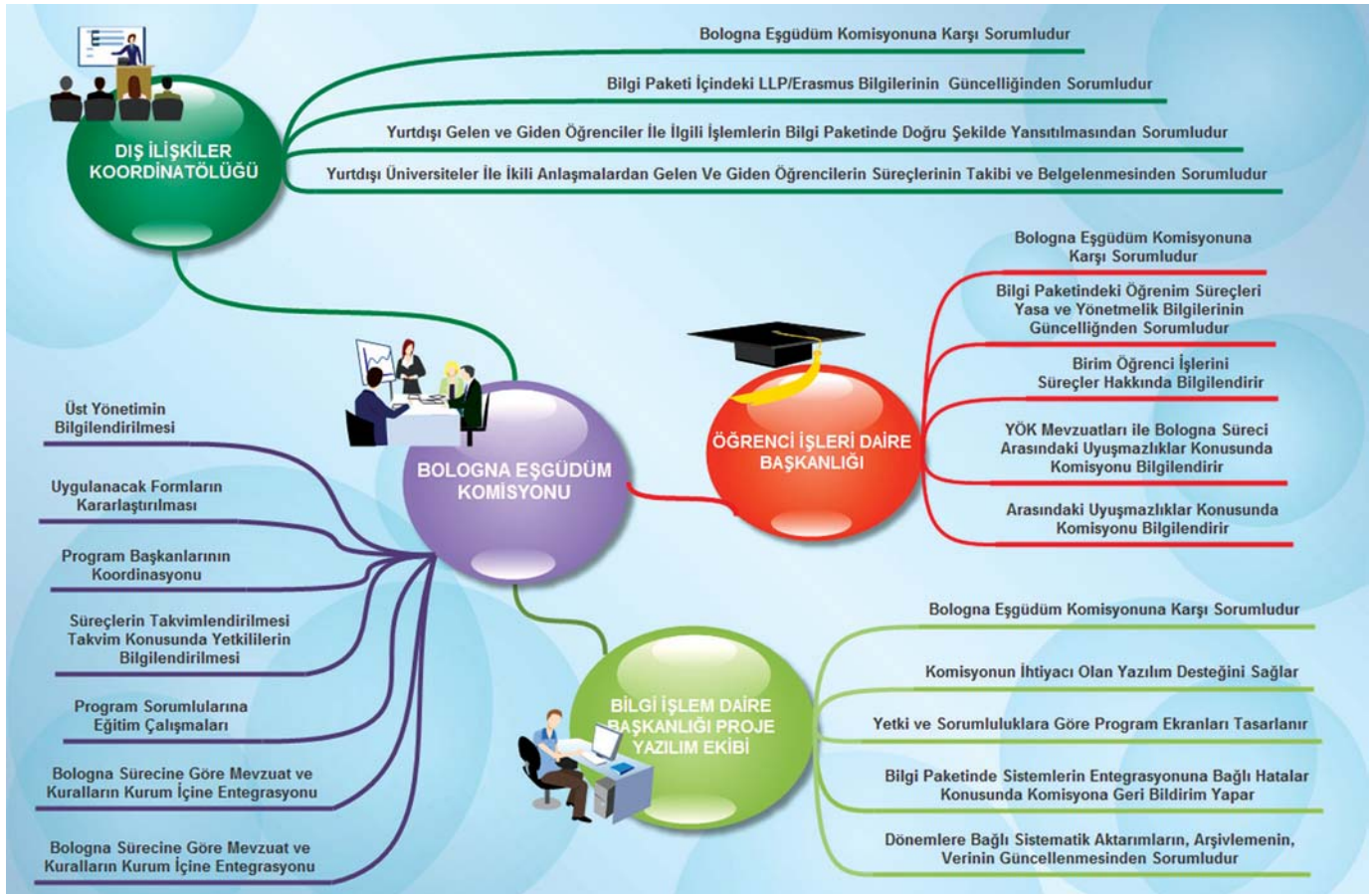
Bilgi paketi DEÜ’nin ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarını üniversitenin tanıtım bilgilerini, program profillerini ve programların öğretim planlarındaki ders içeriklerini yansıtan bir uygulama olduğundan, üniversite genelindeki farklı kampüslerdeki, farklı fakülte ve programların oluşturulan yazılım alt yapısıyla veri girişinin sağlanması ge-

reklemektedir. BEK, bu aşamada, ilgili birimlere AKTS hesaplama yöntemleri, veri girişlerinde dikkat edilecek hususlar, süreçlerde dikkat edilmesi gerekenler, sürecin üniversiteye neler kazandırabileceği ile ilgili dönemsel bilgilendirme toplantıları ve eğitim çalışmaları gerçekleştirmiştir.

Bilgi paketi dinamik, sürekliliği olan, sistemler üstü bir sistemdir. Bu üst sistem birçok alt ve komşu sistemden beslendiğinden ve böylesi bir bütünleşik yapının algılanma düzeyini arttırmak amacıyla sistem bileşenleri ve bileşenler arasındaki veri akış yönleri grafik gösterimler (■ Şekil 3) ile özetlenmiş gerçekleştirilen toplantılarında açıklanmıştır. Böylece, herhangi bir veri girişinde yaşanabilecek hata ya da eksiklerin sistemin hangi noktalarına da yansıtacağını ve ne gibi sorunlar yaratacağı açıklanmıştır.

Kar Yığını Modeli

Bilgi paketinin gerçek veriler ile uygulamaya alınma süreci birim düzeylerinde yönetilmiş olup, bu süreçte zaman za-

■ Şekil 2. Bologna Eşgüdüm Komisyonuna bilgi paketi kapsamında bağlı birimler ve sorumluluklar.

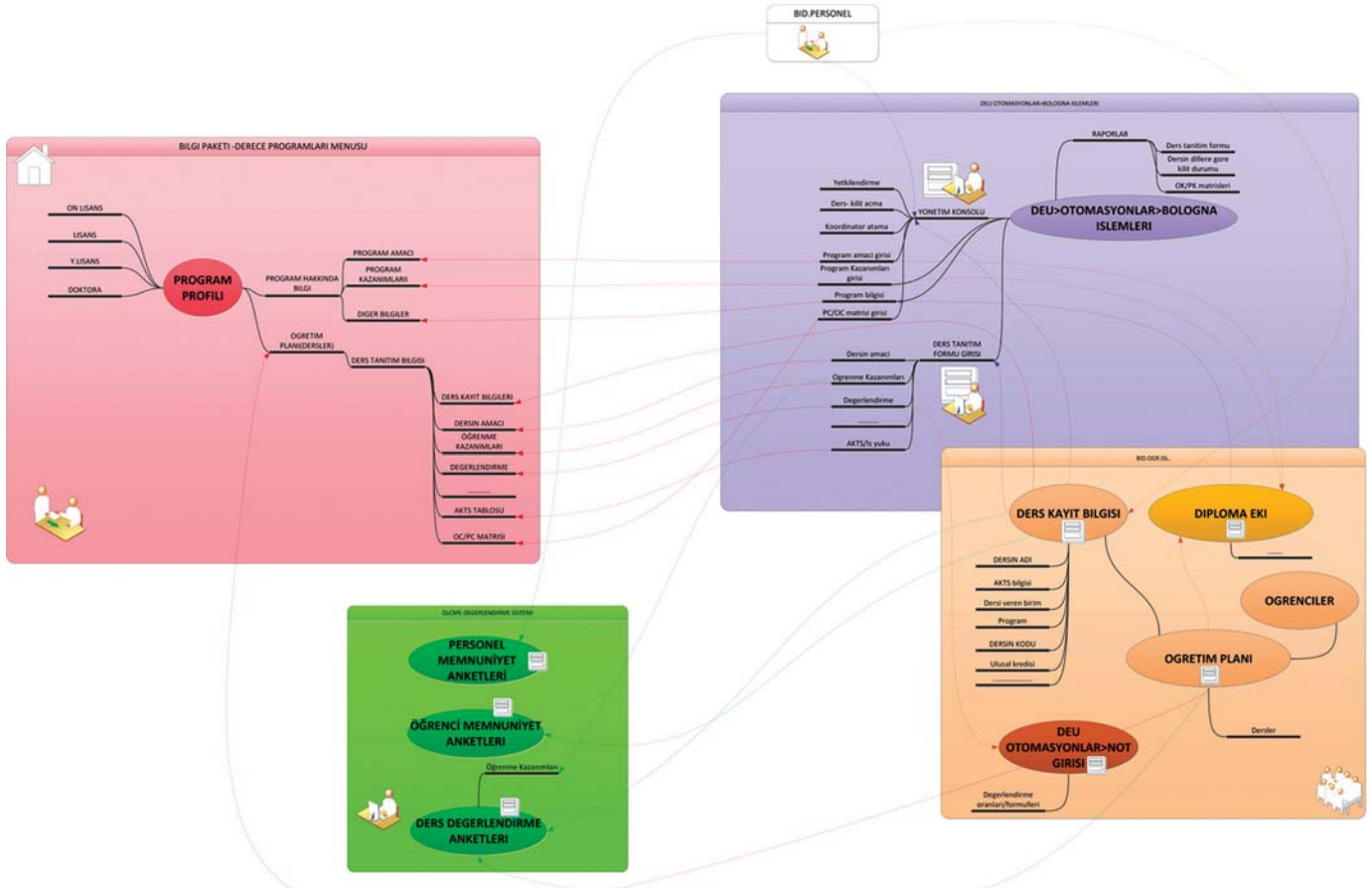
man aksamalar ve problemler yaşanmıştır. Çözümü uzun zaman alabilecek bu problemler için DEÜ BEK, kar yığını olarak adlandırılan bir model yaklaşımı geliştirmiştir. Bu model, işleyen sistemler için süreçlerin aksatılmaması gerektiği durumlarda, karşılaşılan çok sayıda problemin giderilmesi için uygulanabilecek bir yaklaşımdır. Bu yaklaşımda, doğru bilgi ve çözüme ulaştırarak adım ve sorumluluklar tanımlanmıştır. Kar yığını modelinin genel yapısı ve bu yapıda izlenecek adımlar ■ Şekil 4'te sunulmuştur.

Bologna sürecine geçiş için kurgulanan bilgi sisteminin uygulama aşamasında, oluşturulan yazılım alt yapısının, kullanıcılara servis edilmesi ve veri girişlerinin yapılmasıyla birlikte, birim bazında toplanan veriler arasında bir tutarsızlık olduğu görülmüş ve bu noktada, verilerdeki hataların giderilmesinde bu model işletilmiştir. ■ Şekil 4'te görüldüğü gibi bilgi paketinde yer alacak programların belirlenmesi ve bu programların takip edilmesi, modelin ilk aşamasını oluşturmaktadır. Programların yanı sıra, uygulamada çıkabilecek ha-

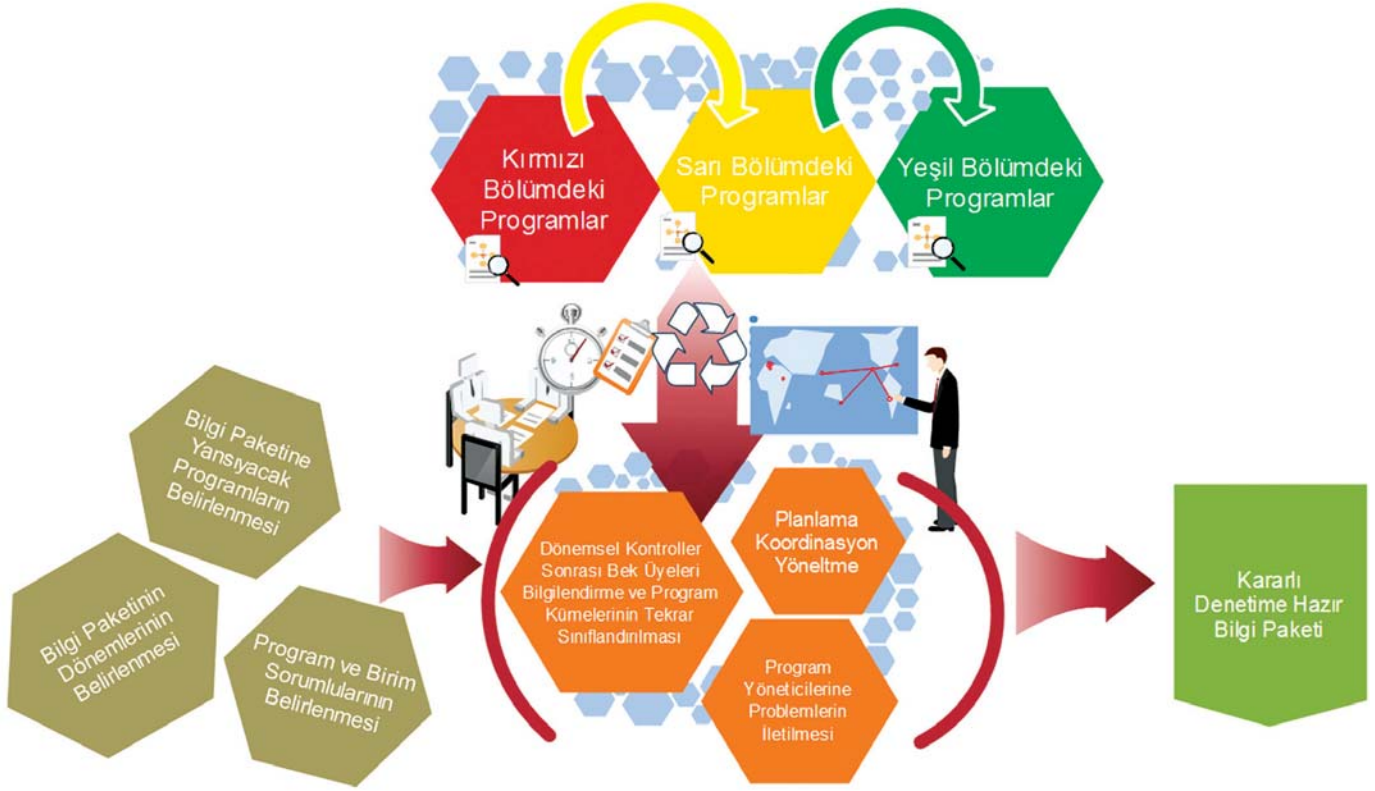
ta ve problemlerin giderilmesi için sorumlular ve iletişim kanalları oluşturulmaktadır.

Bilgi paketine yansiyacak program kümesi belirlendikten ve güncel sistem üzerinde dönemsel kurgulandıktan sonra ikinci aşamaya geçilmiştir. Bu aşama, sisteme girişi yapılan tüm verilerinin kontrol sürecidir ve bu süreçte her şey beyaz bir kar yığını olarak görülmektedir. Fakat dönemsel ile karın yağışı engellenmiş, veriler üzerinde tutarlılık ve değişmezlik için interaktif olarak kritik hataların görüntülenebileceği bir bilişim altyapısı oluşturulmuştur. Bu kritik hatalar ■ Tablo 1 üzerinde özetlenmiş ve detayları bulgular bölümünde ifade edilmiştir.

Bu aşamadan sonra, kırmızı (program verileri çok kötü durumda), sarı (program verilerinde orta düzeyde değişiklik ihtiyacı bulunmakta) ve yeşil (denetime hazır ve bir daha üzerine dönmemize gerek yok) olarak, bilgi paketi içerisinde yer alan programlar renk sınıflandırılmasıyla kümelendirilmiştir. İlk kontrol

■ Şekil 3. Bilgi paketi ve diploma eki işleyişinin genel görünümü.

■ Şekil 4. Bilgi paketi oluşum sürecinde kar yığını modeli kurgusu.

sonrasında, kar yığınları önce tüm üniversite için gruplanmış, sonraki aşamada birim düzeylerinde ele alınarak, ilgili program sorumlularına geri bildirimler yapılmış, program içeriklerindeki sorunlar giderilmeye çalışılmıştır. Süreçlerin titizlikle takip edilmesi sonucunda, programların kırmızıdan sarıya ve en son aşamada sarıdan yeşile geçişi sağlanmıştır.

■ Tablo 1. Bilgi paketi oluşum sürecinde oluşan kritik hatalar.

Hata kodu	Hata kaynağı
Hata 1	Program kazanımları
Hata 2	Öğrenme kazanımları
Hata 3	Program kazanımı ve öğrenme kazanımı eşleşmesi
Hata 4	Haftalık ders içeriği
Hata 5	Dersin amacı
Hata 6	Ders tanıtım formu
Hata 7	Ders tanıtım formu kilit durumu
Hata 8	Haftalık ders içeriğindeki sayısal farklılıklar
Hata 9	Ders iş yükündeki sayısal farklılıklar
Hata 10	Öğrenme kazanımındaki sayısal farklılıklar
Hata 11	Öğretim planı içeriği

Bulgular ve Tartışma

Bilgi paketi bileşenleri, Bologna Süreci gerekliliklerinde tanımlanmış kurallara göre düzenlenmektedir. Bu bileşenler düzenlenirken, bazı kısımlar yeniden tanımlanmış, bazı kısımlar ise DEÜ otomasyon sistemin diğer bileşenlerinden aktarılmıştır. Bu şekilde bütünleşerek tek bir ürün haline gelen bilgi paketi, sistemin bütünü içerisindeki hataların, eksikliklerin ve iyileştirilmesi gereken süreçlerin keşfedilmesine olanak sağlamıştır. Süreçte en sık karşılaşılan problemlerin kaynağı, bir başka deyişle potansiyel hata noktaları, sırasıyla öğrenci işleri yazılım proje grubu, dış ilişkiler koordinatörlüğü, birim öğrenci işleri, öğrenci işleri daire başkanlığı, dersi veren öğretim üyesi, program yöneticileri altında sınıflandırılarak, belirlenen problemler ışığında tanımlanan gereksinimler ortaya konulmuştur.

Öğrenci İşleri Yazılım Proje Grubu

- Veri tabanında yer alan tablo içindeki verilerin İngilizce olarak bulunması gereği ve bununla ilgili alt yapıda revizyon ihtiyacı,
- Ders değerlendirme formunda dersi veren öğretim üyesi tarafından taahhüt edilen değerlendirme yöntemlerinin not verme dönemi içinde entegrasyon ve tutarlılığının sağlanması,

- Yeni ders tanıtım formlarının ve öğretim planlarının senatoya teklif edilmeden çeşitli kontrol süreçlerinden geçmesi ve bu süreçlerin sağlıklı bir şekilde işlemesi için çeşitli kontrollerin sisteme yerleştirilmesi.

Dış İlişkiler Koordinatörlüğü

- Öğrenci hareketliliği kapsamında yurtdışına giden ve gelen öğrenciler ile ilgili verilerin bilgi paketinde tutarlı olabilmesi için bilgilerin doğruluğunun ve dönemseliğinin sağlanması,
- Öğrenci hareketliliği kapsamında yurtdışı giden ve gelen öğrenciler için belgelenmesi ve süreçlerinin doğru bir şekilde takibinin yapılması,
- Bilgi paketinde üniversite bilgilendirme ve tanıtım noktasında İngilizce olarak doğru bir şekilde ifade edilmesi.

Birim Öğrenci İşleri

- Ders isimlerinin öğretim planına doğru yansıtılması ve ders isimlerinin dil bazlı girilmesi,
- Kapatılan veya yeni açılan birimlerin Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'na zamanında bildirilmesi,
- Değerlendirme yöntemleri için havuzun İngilizce versiyonlarının etkin kontrolü ve güncellenmesi,
- Yetkililerin, bilgi paketinin kontrol ve koordinasyonu sürecindeki, BEK, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı ve program yöneticileri arasındaki veri aktarımlarının sağlanması.

Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

- Senatodan geçecek öğretim planlarının onaylanması, öğretim planı tablolarına yansıtılması,
- Bilgi paketine programlarının eklenmesi veya çıkarılması, birim isimlerinin İngilizce ve Türkçe olarak kontrol edilmesi,
- Bilgi paketinin mevzuat ve yönetmeliğe aykırı veriler içermemesi,
- Birim öğrenci işlerine, BEK kararlarının aktarılması ve birimlerin koordinasyonunda çıkan problemlerin iletilmesi.

Dersi Veren Öğretim Üyesi:

- İş yükü hesaplarının gerçeği yansıtması,
- Dersin haftalarının akademik takvime uygun olması,
- Türkçe ve İngilizce formlardaki verilerin bir biri ile uyumlu olması,
- Dersin değerlendirme yöntemlerinin dönem ortasında ders süreçlerinin başladığı anda değiştirilmemesi,
- Dersin öğretim üyesi tarafından ders tanıtım formlarının özenli ve gerçeği yansıtacak şekilde hazırlanması.

Program Yöneticileri

- Dersin haftalarının bölüm içinde belirli bir standarda sahip olması,
- Program ve öğrenme kazanımlarının eşleştirmelerinin bölüm başkanlarına teslim edilmesi,

- Derslerin zamanında kilitlenmesi ve kilit sürecindeki hata kontrollerinin yapılması,
- AKTS hesaplarının öğretim planlarıyla uyumlu olması, dönemlik 30 AKTS değerinin sağlanması, seçmeli derslerin AKTS'lerinin daha hassas ve tutarlı olarak belirlenmesi,
- Bölüm bilgi formu bilgilerinin BEK tarafından oluşturulan takvime göre bölüm başkanı ve kabul kayıt koşulları vb. bilgilerin revize edilmesi,
- Bölüm bilgi formunun Türkçe ve İngilizce içeriklerinin birbirleriyle uyumlu olması.

Kar yığınlarının keşfedilmesi ve kısa sürede ortadan kaldırılması amacıyla, her bir problemin çözümü aşamasında sorumlu olan birim ve roller tanımlanarak, sorumluluklar bazında gruplamalar yapılmıştır. Tüm bu tanımlamalar, bilgi paketi yardım sayfalarında yayınlanarak, kolaylıkla ulaşılabilir bilgi kaynağı haline getirilmiştir. Yazılım ekibi ayrıca kullanıcı ara yüzlerini tanıtan eğitim videoları ve kullanıcı rehberleri de hazırlayarak bu sayfalarda yayınlanmasını sağlamıştır. Etkin bir iletişim mekanizması kurgulamak amacıyla, destek alınabilecek birim sorumluları tanımlanmış ve bu kişiler için e-posta grupları oluşturulmuştur.

İzlenen yaklaşım ile ortamdaki (bilgi paketindeki) istenmeyen kar yığınları (problemler) ortadan kaldırılmış; dinamik bir kontrol süreci için bir zemin oluşturulmuş; dolayısıyla bilgi paketinin görüş alanı açılmış ve netleştirilmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Gerçekleştirilen bu örnek olay çalışmasıyla, bilgi paketi ve ilişkili olduğu tüm bileşenlerin tasarım ve uygulama süreçleri sistematik bir şekilde ve aralarındaki etkileşimlerle birlikte sunulmuş; benimsenen bu önemli sürecin nasıl kurgulanabileceği ve yönetilebileceği, bir model bakış açısıyla ele alınarak, bu süreçte karşılaşılan problemler, geliştirilen çözümler ve edinilen deneyimler aktarılmıştır. Bilgi paketinin sağlıklı bir şekilde oluşturulması ve yönetilmesi için yürütülen tasarım, uygulama ve destek faaliyetleri ile bu faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için benimsenen yaklaşımlar paylaşılmıştır. Bu çalışma, zorunlu ya da gönüllü olarak benimsenen önemli bir sürecin nasıl kurgulanabileceğini sistematik bir şekilde ortaya koyması adına örnek olay niteliği taşımaktadır.

Bilgi paketi her zaman öğrencilere açık bir bilgi kaynağı olduğu gibi, akademisyenlerin de derslerinin güncelliğini takip edebilecekleri, benzer derslerle karşılaştırma yapabilecekleri bir platform görevi de taşımaktadır. Bu görevi yerine getirebilmesi için bilgi paketinin, tasarım, uygulama ve sürdürülebilirlik aşamaları, ana hatlarıyla tüm kurumlarda benzer bir iskelet yapıya sahip olmalıdır. Böyle bir çalışmanın daha üst seviyede bir kurum tarafından, kapsamlı ve bilimsel bir proje ile ortaya konulması ve referans bir sistem mimarisi olarak tüm kurumlara sunulması önerilmektedir.

Kaynaklar

- Çalık, T. ve Süzen, B. Z. (2013). Avrupa Üniversiteler Birliği kurumsal değerlendirme raporlarında yer alan tespitler ve öğretim üyelerinin iyileştirme önerilerine katılım düzeyleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 19(3), 355–390.
- Çelik, Z. (2012). Bologna Süreci'nin Avrupa Yükseköğretim Sistemi üzerine etkileri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2(2), 100–105.
- Edwards, M., Donderis-Quiles, V., Sánchez-Ruiz, L. M., and Ballester-Sarrias, E. (2006). *Approach to the European Higher Education Area in the school of engineering design*. 9th International Conference on Engineering Education, July 23–28, 2006, San Juan, Puerto Rico, T3H6–T3H10.
- Ekinci, B. (2015). The comparison of the learning outcomes of the field courses in the undergraduate programmes of art and craft education. *Global Journal on Humanities & Social Sciences*, 1(1), 141–157.
- Elmas, M. (2012). Bologna Süreci: Uygulama veya uygulayamama. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2(3), 137–141.
- Garip, M. U. (2015). *Tuning's "Planning Form for an Educational Module" as a tool for evaluating and enhancing teaching and learning*. 20 Ekim 2015 tarihinde <http://www.researchgate.net/publication/237764766_Tuning%27s_Planning_Form_for_an_Educational_Module_as_a_Tool_for_Evaluating_and_Enhancing_Teaching_and_Learning> adresinden erişildi.
- Gümrükçü, H. (2011). *Bologna süreci ve Türkiye Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın gerçekleştirilmesi*. Bölüm 4., Akdeniz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yayın No. 6. Ankara: Yorum Basın Yayın San. Ltd. Şti.
- Lazarev, G., and Martynenko, O. (2006) The regional university: Paths of integration in the framework of the Bologna Process. *Russian Education & Society*, 48(10), 32–50.
- Nikopoulos, E. (Ed.) (2004). *University studies of agricultural engineering in Europe: A thematic network*. Proceedings of the 3rd USAEE Workshop, March 27–28, 2004, Dijon, France.
- Sağlam M., Özüdoğru, F. ve Çıray, F. (2011). Avrupa Birliği eğitim politikaları ve Türk Eğitim Sistemi'ne etkileri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 87–109.
- Süngü, H. ve Bayrakçı, M. (2010). Bologna Süreci sonrası yükseköğretimde akreditasyon çalışmaları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(4), 895–912.
- Tovar, E. (2004). *Analyzing the problems of the implementation of the european credit transfer system in a technical university*. 34th ASEE/IEEE Frontiers in Education Conference, October 20–24, Milwaukee, WI, USA, T3D11–T3D16.
- Tovar, E., and Cardeñosa, J. (2003). *Convergence in higher education: Effects and risks*. International Conference on the Convergence of Knowledge, Culture, Language and Information Technologies, December 2–6, 2003, Alexandria, Egypt.
- YÖK (2010). *Yükseköğretimde yeniden yapılanma: 66 soruda Bologna Süreci uygulamaları*. 20 Ekim 2015 tarihinde <http://bologna.akdeniz.edu.tr/_dinamik/141/45.pdf> adresinden erişildi.